

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/archiwum/171830,Grzegorz-Kuzma-Uwaga-Zaczynam-zapis.html>
03.03.2026, 05:27

Grzegorz Kuźma: Uwaga! Zaczynam zapis...

Archiwum to instytucja zajmująca się gromadzeniem, opracowaniem i udostępnianiem swoich zbiorów. Te z kolei powszechnie kojarzą się z opasłymi tomami zakurzonych akt. Współczesne archiwa starają się digitalizować materiały archiwalne w celu ich dodatkowego zabezpieczenia i jednocześnie umożliwienia szerszego do nich dostępu.

10.10.2022

Proces zapisu informacji na nośniku innym niż papier nie jest jednak wyłączną domeną współczesności, lecz rozwijał się i zmieniał na przestrzeni czasu. Z tego powodu w Oddziałowym Archiwum (OA) IPN w Gdańsku znajduje się wiele urządzeń, które nie stanowią dokumentacji aktowej, dźwiękowej czy filmowej, lecz były lub są niezbędne w procesie opracowania zasobu. Niektóre z nich zostały zastąpione urządzeniami nowszymi, dającymi większe możliwości w zakresie np. odsłuchania zapisanego dźwięku, część jednak powstała przed 1990 rokiem i służyła poprzednim dysponentom dokumentów zgromadzonych w OA do rejestracji dźwięku i obrazu. Ze względu na unikalny system zapisu do dzisiaj służą do opracowania zasobu.

Urządzenia do zapisu i odtwarzania dźwięku

Jednym ze sposobów utrwalenia dźwięku był jego zapis na taśmie magnetycznej umieszczanej na szpuli. Do początku lat dziewięćdziesiątych najczęściej spotykanymi magnetofonami szpulowymi była rodzina dwu- i czterościeżkowych magnetofonów ZK produkowanych na licencji firmy Grundig. Urządzenia wyposażone były w głośnik. Zdarzały się również magnetofony z tzw. prywatnego importu – np. firmy Thomson.

Z czasem, dla ułatwienia obsługi taśmy magnetycznej, umieszczono ją w kasecie. Zmiana ta spowodowała ograniczenie ilości ścieżek do dwóch, a długości zapisu do około 90 minut. Kasety szybko wypierały taśmę magnetofonową nawijaną na szpulę. Sprzyjała temu miniaturyzacja samego urządzenia do odtwarzania. Magnetofony kasetowe występowały w wersjach mono-, stereo- i kwadrofonicznych. W niektórych można było odtwarzać kasetę w obie strony bez potrzeby jej wyjmowania i obracania.

Urządzenie do zapisu i odtwarzania obrazu

Poza urządzeniami używanymi przez profesjonalistów do rejestracji obrazu (a z czasem obrazu i dźwięku) na taśmie filmowej produkowany był również sprzęt amatorski do bardziej powszechnego użytku. Produkty skierowane do prywatnych odbiorców dość powszechnie stosowane były jeszcze w latach osiemdziesiątych. Za pomocą kamery naświetlano podwójną taśmę, a następnie wywoływano ją i przecinano wzdłuż na pół. Po tych zabiegach filmy można było odtwarzać na przystosowanych do nich rzutnikach.

► [Czytaj całość na portalu przystanekhistoria.pl](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Artykuł